

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Ke jelenik minden vasárnap.
 I. Üzleti Árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
 Ngyedvre 2 kor.

Felolvas szerkesztő
Dr. SZÁNTÓ SAMU
 ügyvéd

Működési költségvetésünknek 49 fillért küldöttünk.
 Cijes lap 4 a 20 fillér.
 Hirdetési díjak legelőbbőlben számítottak.

Választások.

Csikszereda, 1904. október 15.

Az állami parlamentarizmus korának, forrása a vármegyei autonómia korszakában a közélet legfontosabb s legnevezetesebb mozzanatát mindvégig a választások képezik. A választások által nyer befolyást az egyes polgár az állam életébe s a vármegye közgazgatásába. De míg az országgyűlési képviselő-választásoknál mindig vagy legalább rendszeresen a politikai színvonal lép előtérbe, addig a vármegyei tisztviselő választásánál a választók több egyenlően kvalifikáltságuk közül azt keresik — illetve kellenő keresniök — a ki azt a nagy felelősséggel járó hivatalt a leg-hivatottabban tudja tölteni. Épen ezért meg amott mindenki, a ki a törvényben előírt kvalifikációval anyagival vagy szellemivel rendelkezik, szavazási jogát szük körben beleszólási joggal bír a status szervezésébe, emitt azt a hatalmat csupán egyes kiválasztottak gyakorolhatják, a kik ma-

guk is részint a választók bizalma által jutottak ahhoz képességhez, részint anyagi helyzetük, adófizetési viszonyaik adták meg nekik jogot.

Mindkettő más más irányú politikai jognak a gyakorlása ezért nehéz eldönteni a kérdést, melyik felelősségteljesebb, melyik magasabb s a másikkal. Mindkettő egyformán fontos föltételezi az obstruktív lelkiismereti szabadságot, melylyel gyakorolhatatnak.

Egy azonban két értelen. A politikának, mely a képv. előválasztásokat egyedül tartja, nem szabad érvényesülnie legeszekélyebb értékben sem a törvényhatósági tisztviselő választásánál, mert itt a törvényhatósági bizottsági tagok megszólalva kinevezési jogot gyakorolnak, a kinevezéseknél pedig az érdeknek kell lenni főbb befolyást gyakorolnia.

Két fontos választási mozgalom tartja most lekötve Csikszermegye figyelmét. Az egyik már befejezést nyert, mire e sorok napvilágot látnak, a másik még

csak akkor veszi egész komolyan kezdetét.

E hó 15-én került betöltés alá a megtartott törvényhatósági bizottsági ülésen a Mihály Ferenc főjegyzői állás. Ezzel kapcsolatosan választottak meg az ez által megüresedett egyéb tisztviselői állások is. Mi e kérdésben állásunk nem foglaltunk. Meggyőződésünk az, hogy e fontos állások betöltésénél csak ó ajnak, de nem kortheskedésnek van helye. A törvényhatósági bizottsági tagok mind intelligens értelmes emberek, a kik ismerik pályázók hivatatlását s épen ezért felesleges, de nem is szabad, hogy bármely külbefolyás érvényesüljön, mikor a választó ezen nagy hivatását gyakorolja.

S örömmel constatáljuk, hogy a választások eredménye a bizottsági tagok többségének jól megfontolt akarata, öntudatos működése, s reméljük, hogy a sok pályázó közül sikerült meg találniok szegelt szárnnyal a tizenötözléki választás, de végre is egy állásra

A jövő.

Ifjú szívem vágya, reményeim világa
 Boldog, édes álmom,
 Meghózzátok-e majd a nagy jövőndöbe
 Ami után vágyom?

Nem esalagattok-e, mint fűtő déli bób
 A tükördö vándorát,
 Mint a kora tavasz nap sugaras csókja
 A nyíló virágot?

A szellő szólaja szőjéül hordja-e majd
 A fűző dalokat?
 Miket ifjú szívem bönögő lantom
 Epedve dalogtat.

Akad-e majd lélek aki meghallgatja
 A fűző dalokat,
 Aki megírhatja a kis poétának
 Igénytelen verset?

...Ifjú szívem vágya, reményeim világa
 Boldog, tündérlőm.
 Meghózzátok-e majd a nagy jövőndöbe
 Ami után vágyom?.

Csergő Gábor.

Menekülés.

Irta: Csergő Gábor.

Persze azok, akiknek van konyerük, sot pesenyéjük is hozzá, azok előtt meg lehetosen furesnak látszhatik, ha valaki a börtönbe menekül, mert kint, a szabad világban, nem tudja megkeresni a konyerét és mert kint fizetni is kell a lakasert.

Pedig bizony erthető dolog, hogy meg oda is vágódik az, akinek idekint rosszabb a dolga.

Mint például Somet Peternek, akit a tél közepén kergettek el a gyarbol s ott állt a családjaival együtt betevő falat melköl. A börtön volt számára az utolsó menedék. Próbált volna ő más-kép is menekülni, de nem lehetett. A gyarbol azért kergettek el, mert nem türtte alvazattal a feilgyelo gombáskodását. Érezte, hogy neki volt igazza, mert az az ember nem emberhez méltóan viselte magát vele szemben, de azért mégis meztette az av fildesert, hogy megalázza magát s elment megkérni.

Tulajdonképen kezdte el vallo másút a rab — ha igazság lenne a földön, neki kellenő engem megkérni. Mert o sértett meg, o vágott rajtam végig a botjával, ön csak kivettem a kezébol a botot

és összeszárdtam. Ennyit csak meglehettem! Ezért kergettek el! S en, mint a kivert kutya, visszamentem hozzá másnap vagy harmadnap, nem is tudom mikor, de min denestetre akkor, a mikor már chezni kezd tük mindhujan, visszamentem a gyarbol hogy megkerjem a feilgyelot.

Ha magam embere lettem volna soha-követtem volna el magamon azt a szegyet. De a nyomoruság kergetett. Oda-baza volt egy szegény chezo, fonyad beteg asszony, meg egy nyomorult kis poronyt, a kiknek firtot szoba meg egy kis meleg etel kellett. Különösen a kis jószagnak. Annak az ehes, meg esztendő kis hóbunak, a ki nem akartam utána engedni a testverkejenek, a földbe vagy a mennyországba. Mit tudom én hova? Mit tudom én mit higyejk? Az istent, a másvilágot? Neha azt hiszem, hogy ha O lettenek, nem engedné, hogy a jók a be-sülletesökönknekmenjenek. Vagy ki tudja? Hatha azért vannak idelet a megpróbáltatások nehéze napjai, hogy od-főn megérdemeljük azután a legizsább boldogságot. Elez az hozzá, hogy nem akartam a másik kis poronyomat is utána küldeni az etemek. Elmentem a feilgyelő-höz Gulyosnyan mosolygva fogadtot.

Hat koldulunk nyugyásos ur?

kettőt választani nem lehet a forgalmas munka, — ha most nem is — előbb-utóbb csak megfogja hozni a maga jutalmát, mint meg-hozta azoknak, a kiknek most sikerült elnyerni a törvényhatósági bizottság kezéből a territorialis hatalmat.

A minő eszendő mederben folyik azonban egy tisztviselői választás, annál nagyobb és hevesebb a mozgalom, a mikor arról van szó, kit is küldjünk fel hát az ország házába a magunk képviselőre — A gyergyói kerület áll most ezen problémán előt és az egész vármegye vigyázó szemmel lesi, minő eredménye lett a Tisza uralma alatt immár másodszer felszínre kerülő politikai küzdelemnek?

Vajha itt is a választók többségének teljesen szabad, minden külfelnyúlástól ment akarata döntene! Mily szép még gondolnunk is elképzelni egy választást, mely bor, pálinka, vér, fuvarpénz és korlebeszédök nélkül folyik le. Hogy nyilatkozzék meg a nép valódi lelkilete, minden érdek nélkül.

Csak hogy akkor a hatalom nagyon ingadozó volna s megeshetnék, hogy egy ilyen általános választás után egészen más képe lenne a parlamentnek, mint mostan. Azt pedig sokan nem szeretnék. Marad minden a régiben. A választók nagy része szívében kúrholoztatja, a kormányának nemzetrontó politikáját, de azért mikor az urnához kerül, mégis csak arra szavaz, a ki a kormányt kerékeltolja, mert onnan várja a jót s ma már első személy „én” vagyok s nem a haza,

Hogy vajon Gyergyóban is ekképen a régi mederben fog haladni-e minden, azt még mint nem tudhatjuk. Arra az egyre azonban kérünk minden választót. Ölvessék át Gróf Tisza István minden beszédét, melyet miniszterelnöksége óta az országházban s azonkívül elmondott, tekintve végig eszelkedetel, politikáját, akkor tegye a szívére a kezét és — szavazzon.

A politikai hétről.

A gyergyói kerületben megindultak a választási mozgalmak. A képviselőház elnöke Percei Dezső ugyanis ez új választást már elrendelte s a további teendők ellátása végett Csikvármegye központi választmányát megkereste. A központi választmány e hó 14-én már ülést is tartott, melyen a választás határnapjául november hó 4-ik napját tűzte ki. Választási elnök lett dr. Borskor Béla tiszti főügyész, küldöttségi elnök dr. Szini János orvos.

A kormánypart jelöltje dr. Lázár János főszolgabíró, a ki állásáról való lemondását már be is nyújtotta. Az ellenzék a jelölés dolgában még nem döntött. Enkeletik Földvár Gyula nevével sőt már arról is tudni vélték, hogy Holló és Barla társaságában megye le Szentmiklósról programbeszédet tartani, de mindez ideig semmi pozitív hír nem hallatszik felőle. Nagy talaja van Gyergyóban az új pártnak. A Bánffy eszméi, erőfeszítése nagy rokonszenvvel találta a kerület választóelemeinél s többen szándékoznak hozzá fordulni, hogy küldjön jelöltet a kerületbe.

Kérdés azonban, lesz-e kedve valakinek a mostani viszonyok között, mikor a házszabály revízió kapcsán mind sürűbben enkeletik a házfelosztást, a küzdelem felvenni. Reméljük igen. Legalább a zászló becsületéről, habár a Tisza politikája ellen küzdő rátermettel egyének alapos kihatásai lehetnek a győzelemre.

Nem hallanak másról, csak revízióról. A miniszter elnök ugri kiálva-

nya kiadta a jelszót. Szegény ugraiak soh'se hitték volna, hogy hogy valaha ilyen hírnévre vergődjenek Gróf Tisza István már be is nyújtotta indítványát: „Hátározza el a ház, hogy egy 21 tagnyi bizottságot küld ki a házszabály revízió kidolgozására.”

A tisztelt Kossuth-párt tehát annak idején hiába szerelt le. Mégis meg lesz a házszabály módosítás s hogy minő formában, azt elképzelhetjük, ha megfogadjuk, hogy ezzel Tisza a véderő törvényt, a kiegyezést akarja keresztül hajtani. Pedig hajdanában azt ígérte a leszerelés fejében a Kossuth-pártnak hogy nem csinál revíziót. Ő ugyan azt mondja, hogy csak a technikai obstrukciókat akarja örökké lehetlenné tenni, de a kik érjék a dolgot, azok tudják, hogy az országot akarja kiszolgáltatni Ausztriának. Mert ebben a bizonyos parlamenttől többségben ugyan nem lehet bizni, hogy valaha meg fogja védeni az ország jogait bárkivel szemben Megy az kormány után, akárkikből álljon is az. S mivel Tisza megígérte, hogy a magyar parlament nem fog kellemetlenséget szerezni lécsnek, hát keresztül is viszi. Ha másképp nem, felosztja a házat s az új képviselőházzal fogja megcsinálni a magyar alkotmány megtörését.

A különbözők a leghatározottabb állást foglalták el a revízió ellen. Bárri Bánffy Dezső, az Új párt vezére kijelentette, hogy a legmoszasabb és legerélyesebb ellenállásra kell helyezkedni az indítványival szemben s arra kell törekedni, hogy az még a bizottság elé se kerülhessen.

A Kossuth párt ha ugyan megint le nem szerel — Kossuth Ferencz indítványára elhatározta, hogy a bizottságba senkit sem fog kiküldeni s a terv ellen a legvehementebb fejtverekkel fog küzdeni. Ugyanígy döntött a néppárt, valamint az Ugron és nemzeti párt is. Szóval megint lesz obstrukció s ha annak megint az ország issza meg a levét, annak nem az oka hanem a kormány párt, amely engedni hogy az ő hátán, ily nemzet és alkotmány ellenes politikát üzhessen valaki.

* * *

Majd rám ripakodott:

— Eltakarodj te nyomorult!

Én szépen akartam kérni s ő így fogadott! Hát jurtu ez! De én még mindig vártam alázatúl. Majd csak kiálhónni magát s aztán lehet vele beszélni. De biz az tovább dőlöngött. Egyre vadabb lett. Ordított, lárnozott, majd úrlenmetlénnyá szaga magyarázva, arcul ütött. Aztán visszahajlott az ironszalhoz s rám emelte a töltött revolverjét.

Takarodj, mert felélek!

Dulakodni kezdünk, e közben sült el a fegyver s mikor bejötték a szolgák, engem ott találtak, kezemben füstölő fegyverrel, őt pedig az asztal alatt, a hová elbújt. Őnek kibált:

— Gyilkos, fogjátok el!

— Hát a revolver nem volt a magáé?

— kérdezi a bíró ur.

— Nem hát!

Ne tagadjon! A fellygölt azt valolta, hogy a revolver az öné volt. Ismerje be.

De nem volt az enyém! Honnan is télt volna nekem revolverre? Meg aztán nem volt nekem eszemben, hogy őt felöljém. Hiszen ha megakartam volna ölni, megölhettem volna Ott eszszott a földön előttem s a kezemben volt a tőle elvett legyver.

— Nem volt ideje löni — azt állítja a fellygölt.

— Hazudik, ha azt állítja!

A vádlott csaknem akar kötélnek állni. Tagadja a szándékoságot, letagad minden súlyosító körülményt. Hiába inti őt a bíró ur, hogy ezzel csak nehezíti a helyzetét és huzza a vizsgálatot.

— Valljon meg mindent őszintén — biztatja az öné volt, hogy a revolver az öné volt, hogy azzal a szándékkal vitte magával, hogy megölje a fellygölt.

Dehogy vittem, kérem alósn. Nem akartam én tőle mást, csak azt, hogy visszafogadjon Kerni mentem őt csak azért csavartam ki kezéből a fegyvert, hogy visszahússam neki a pofont, a mit tőle kaptam.

Tehát az előre megfontolt szándékot tagadja?

— Persze, hogy tagadom. Hiszen nem is lőttem rá! Kutya baja se lett, pedig megölhettem volna!

Kimehet. Holnapig talán megmondja a dolgot és őszinte vallomást tesz. Mondhatom, hogy helyzetében okosabban nem tehetne.

Nemokára azután már kettőn állottak a bíró ur előtt.

Odakerült Német Péter felesége is. Egészen egyszerű okból. A kenyérgeszt családó bent ült vizsgálati fogságban, ő hiába koldult, nem tudott összeszerezni egy jó falatra valót sem, a kis loánykájának pedig egy kis hús kellett, hát ellopta a mászárókból azt a húsdarabot, a mit nem tudott megvenni.

A bíró ur élvezettel tanulmányozza az egyesített ügy iratait Szép házaspár! — mondogatja magában a utálattal gondol a szegénység ama fordjére, a melyből kihulástuk és eleje állították ezt a két ember. Gyönyörű házaspár! Zavány banda! Hanem egy pillanatra mégis megszálja a színelmet, mikor ott látja egymás mellett a két óna nőt.

A rideg bíró mellett ébredezni kezd benne a szív ombere. Elhatározza, hogy fölteremzi a hivatalos arcot és a szivkört fog beszélni. Beszél is lelkesen, de színpadi páthosszal.

Legnagyobb bűn elvonnai a másét.

— De mikor minden a másé — vág a szavába durcúsan a főrf.

A bíró ur, mintha nem hallaná, nem reflektál a vádlott megjegyzésére, csak folytatja a prédikációját!

A quota ismét királyi döntés alá került, a ki azt az előbbi állapot szerint alapította meg Rakovszky István kimutatta a képviselőházban ezen intézkedés törvénytelenségét, De Tisza István csak mosolygott rá. Csinalt már ő ennél s fog is csinálni nagyobb törvénytelenséget is.

Nők a diplomás pályán.

Lassan, lassan észreveszszük, hogy kezd kialakulni az új helyzet, mely a nőnek a tudománya, illetve diplomás pályára való bocsátása által keletkezik. Imárvan néhány férfi orvosunk, tanárunk s a legközelebbi jövőben szoknyás ügyvédek sőt mérnökeink is lesznek.

Konstatáljuk mindenekelőtt azt, hogy nyolcvan százaléka azon magyar hölgyeknek, akik elvégezték az egyetemet s a diploma birtokába jutottak, annak nem veszi anyagi hasznát, miután nem praktizál. Akik pedig lényeg praktizálnak, azok sokkal kevesebb keresletnek örvendenek, mint azok a férfiak, akik a diplomával a birtokukban megkezdik a kenyérkereső pályát. Ez a prognostika nem valami kedvező a női diplomákra nézve. Ők elővgre éppen annak esztendőn keresztüli tanultak mint férfi kollégáik, ugyanannyi, sőt több pénzbe kerültek tanulmányaik, mert a hölgyek, mint egyetemi hallgatók a férfiak módjára nem telteknek szert mellékkeresetre, szóval éveken át nagy áldozatokat hoztak az eredmény az, hogy a diplomájuk után — a pedagógiai pálya kivételével — megélni nem tudnak az iródtól vagy korteremtől szivesen cserélnék fel egy kis polgári lakással, melynek ők az asszonyai. A nehezen és drágán szerzett diplomával a kezükben azt konstatáljuk, hogy a diplománál többet ér a házassági levél, amelyhez pedig nem kell sem gimnázium, sem egyetem, holott a diploma drágább — nem egy esetben — a hozományánál. Örömtelen magoltságban mulik el a hölgyek ifjúsága és az egyetemből kikerülve nemcsak a szerelmet nem ismerik, hanem a kenyérkereső mesterségüket sem bírják teljesen.

Ez a melankoliát keltő eredmény — akármit mondanak is felháborodott nőemancipátorok — a bonctan eredmény, amely ridég számokkal állapítja meg, hogy a szép nem agyveleje hány grammal könnyebb, mint az erős nemé. A közönség, ugy a jussát, mint az egészséget kereső ugyan nem írhatja a bonctan indikért letelezéseit, de a maga érdekét tartja szem előtt és a maga bajával a férfi diplomásokat keresi fel. Amikor az egészségünkről, a vagyonunkról, a becsületünkről van szó,

ügyünket férfiak kezében inkább biztosítottak látjuk, mint a női kecsokban, melyeket elragadtatással csokolgatunk, melyeket szivesen látunk a házi tüzehely körül munkálkodni, de azon ügyeinkben, melyeknél tudás, biztos látást határozottság és ötlethezesség öntik el az élet harcait a mi javunkra bizony nem a hölgyeknél keressük segítségemet.

Ennek az udvariatlan alapigazságnak érvényesülését látjuk most, amidőn tapasztaljuk, hogy diplomás nők a diplomájukkal nem tudnak mit kezdeni. Természetesen a pedagógiai pálya kivételével, amely olyan természetű, hogy egy bizonyos fokig hölgyek által is a közszükségletet kielégítően gyakorolhatatik.

Ez a tapasztalat indította tanügyi kormányunkat a mult hetekben azon intézkedésre, hogy egy rendeletet bocsájtott ki, amely szerint az egyetemre csak elsőrendű képzettséggel bíró leányok bocsájtassanak: azok, akik csak jó vagy elégseges eredménynyel maturáltak, a tanulmányaik folytatása céljából az egyetemre fel ne vétessenek. Ki kell jelentenünk, hogy az intézkedés igazságtalan és illogikus volt: mert a hölgyeknek néhány esztendő előtt engedélyezték a maturára való bocsájtást és a diploma megszerzését s immár sok száz urleány készült a diplomás pályára; ezekből az adott kedvezményt megvonni már nem lehet.

Aki A-t mond, annak B-t is kell mondania, a leányokat már nem lehet megakadályozni abban, hogy az egyetemre menjenek. Ez azonban mit sem változtat azon a körülményen, hogy a nőknek az egyetemre való bocsájtása nem bizonyult jó rejtormnak s a helytelen eredmény évről-évre mindinkább érezhetőbbé fog válni és el fognak szaporodni a női diplomás proletárok.

Törvényhatósági bizottsági gyűlés.

Rég ideje volt oly népes és mozgalmas a törvényhatósági bizottsági gyűlés, mint az, mely október 13-án folyt le. Elétké a szőnyegen forgó választások tették, melyek a tárgysorozatnak legérdekesebb részét képezték.

A gyűlés keső délutáni tartván, la-punk lezárása miatt annak minden egyes részletéről ezuttal nem referálhatunk s csupán arra szorítkozunk, hogy a választások eredményét ismertetjük.

Tudvalevőleg a Mihály Ferenc vármegyei főjegyző halálával megüresedett a főjegyzői állás. Ezen állásra két komoly jelölt volt: Fejér Sándor főszolgabíró s Szántó József l. aljegyző. A törvényható-

sági bizottság közfelkiáltással Fejér Sándort választotta meg a megye főjegyzőjévé.

Az ekként megüresült leicsiki járási főszolgabírói állásra Becse Imre ll-od aljegyző, másod-aljegyzőnek Lázár Miklós szolgabíró kiáltott ki. Hevesebb volt a küzdelem a Lázár Miklós megválasztásával megüresedett szolgabírói állásnál, a hol Wellmann Géza Csikszerczda város rendőrkapitánya és Dr. Ujlassy Jenő Csikszerczda város polgármestere állottak egymással szemben. Mint-hogy 20 bizottsági tag szavazást kért, el-nöklő főispán a szavazást elrendelte, melynek alapján szolgabíróvá 66 szótöbbséggel Wellmann Géza választott meg.

A megválasztott új tisztviselő a hivatali cskült a törvényhatósági bizottság előtt nyomban le is tették.

Egyéből jövő számunkban.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottságnak Mikó Bálint főispán elnöklése alatt e hó 10-én tartotta október havi rendes gyűlését.

A főispán megnyitó beszédében részvétellel emlékezett meg a bizottság egyik tagja, Lázár Menyhértnek elhunytáról kinok emlékeit indítványára a gyűlés jegyzőkönyvével örökítette meg.

Az alispáni jelentés csupán az ügyforgalom számszerű kimutatására szorítkozott, melynek egyik nevezetes a elzavarított része az, hogy szeptember hónapban 940 egyén kapott utlevelen részint Romániában való további tartózkodási ideje meghosszabbítására, részint pedig azért, hogy ugyan-olai munkát keresni kívándoroljon.

A pénzügyigazgató az adózárai visonyokról tett jelentését más helyen ismertettük, melynek legérdekesebb része az, hogy míg a mult obstrukción és szeptember hónapjában mindössze 9000 korona egyenes adó folyt be, addig az idén szeptemberben e címen bevétel 69920 korona vala, Ép ily arányu emlékedés mutatkozott más adó-cim-nél is.

A kir. építészeti hivatal főnök, a megye területén lévő állami és törvényhatósági közutaknak, a mult szeptember havi állapotáról tett jelentését a egyuttal bejelenti, hogy a asztinreai Olt-híd építése, a bucsáni utát helyezés és szentkirályi kézdívsárhelyi uton fogantatva vett munkálatok folyamaton, vannak ugyan, de még be nem fejeztettek.

A kir. tanfelügyelői jelentésében, a mult hóban előfordult tanító és tanítósnő változásokkal foglalkozott.

Jeney László kir. ügyész jelentése szerint szeptember havában a csikszerczda kir. törvényhatósági fogházban 95 férfi és 14 nő volt bezárva, a ezek közül 77 férfi és 12 nő elítélt. Feljelenített 81 bűncselekmény és pedig: 31 élet és testi épség 53 vagyon elleni bűn 13 hatóság elleni érszak 1 véd-erő elleni s 4 rágalmazás miatti vétéség.

A fogházi ipar 193 kor. 79 fillért jövedelmezett.

A megyei tisztí főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot szeptember havában a megelőző havého viszonyitva némi hanyatlást mutatott, de tekintettel arra, hogy a fertőző betegségek közül egy sem oltott járvá-

— Hogy lehet valaki gazemberré, mikor olyan könnyű becsületeseink maradni. Meglopni emberitársunkat, elvenni másoktól jogos tulajdonukat; puh, ez utálatos bűn.

— Nem magamórt tettem, de a kis loányomért. Én megéltém volna tovább is egy kis száraz kenyéren, hogy napok óta éltöm, de annak a szegény feregnek kellett valamit onni adnom.

— Kellott? A másét kellett? Talán bizony nagy baj lett volna, ha a loánya elvezett volna! Nagy kár egy ilyen koldusért? Nem jobb lett volna veszni hagyni, minthogy most maga is belekerül a börtönbe?

— Legalább őt is eltartja az állam — mondja a rab férfi. — Te — kérdi suttogva azután odaforlulva a feleségéhez — a kis Juliskával mit csináltál?

— A házasterek magukhoz vették, míg kikerülünk innen. Jó dolga van ott! Urak azok! A házastereim egy fél kiló huat vásárol mindennap.

— Hát jó dolga van?

— Jó.

— Akkor mi itt maradhatunk.

— De én nem sokáig.

— Mit engednek? — kérdi dühösen a bírő.

— Azt kérdeztem az uramtól, hogy mennyit kaphatok én.

— Hat hónapot is.

— Hát ő?

— Az attól félek, hogy vall.

Jó, jó feleli kedvetlenül a férfi és azután mikor az uszonyt kivieszik, ordít a bírő elé és így szól:

— Szándékosan eszelektem. A revolver az enyém volt. Meg akartam ölni azt a gazembert!

Ezt már szeretem! kiált föl a bírő ur. — Látszik, hogy magából még nem halt ki a becsületkezés. A tizedelmes vallomása a fő!

Csak a vőölthgyvéd ijed halálra, mikor olvassa a végülgyulást előtt a védecezo vallomását. Meg is mondja neki;

— Megüresült, hogy azt vallotta! Szándékos emberölési célnal! Szerencsétlen! Legalább őt esztendőit kap!

— Tudom, teledi nyugodtan, de azi veszen vagyok itt. Odakint néhez munkát keresznel; koldulni nem koldulhatok, mert nem vagyok nyomorult. Ha itt vagyok, legalább van botovó falatom. És a feleségemet meg a kis gyermekemet is eltartják a könnyről emberek. Ha kinnt járnok azi, mondának: tartson en őket Higye el uram, jobb ez így! Legjobb nekünk a börtönben. Ide kellene hozni minden egészséges koldut; legalább az urak nyugodtabbak lehetnének, ha tudnák, hogy mind be vagyunk zárva.

nyos jelleget, önmagában elég kedvezőnek mondható.

A fertőző betegségek közül ronsósló toroklob fordult elő a győz-szentmiklósi járásban 1, a felecsiki járásban 2, az alecski járásban 3 esetben, melyek közül kettő hallal végződött. A kanyaró jelentkezett a felecsiki járásban 3, a babilhagymáz a gyergyói és felecsiki járásban 15 esetben, ez utóbbi eseteknél egy halállal végződött.

A csikszeredai közkórházban 145 és Gyergyószentmiklóson 75 beteg ápolatott, kik közül 105 gyógyulva bocsátottak el.

Ezután a bizottság egynehány megféleblezett adóügyet intézett el.

Filipescu Gábor s társai a törvényhatósági bizottságnak az új helybéri község-háza és arra szükséges községi adókövetés jóváhagyása tárgyában hozott határozata ellen feleltek. Felelbezsüket a közigazgatási bizottság elutasította.

Erőss Dénes a társai a községi iekolasági tagjainak szabálytalanul történt megválasztása ellen felelbezsve, a bizottság a választás megsemmisítése, mivel bejegyzést nyert, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 63 §-a ellenére ezen választás alkalmával 6 esküdt és egy pótképviselőtestületi tag is lesvazott, míg a tényleges képviselők közül ketőnek azavazata visszautasított.

Ezzel előklő lőspán az állés berekesztette.

H I R E K.

Eljegyzés. Szék család körben tarotta eljegyzését Décy Balint, a csikszeredai törvényesék bírói vezetés joggyakorlóka Mihály Julika kisaszomnya, a onnegy-éves Mihály Ferenc vármegyei főjegyző leányával. Az új jegyzés össze gratulációnkat fejezzük ki.

Balla Kovács Géza m. kir. esendőr őrsvezető eljegyzte György Ignác és neje Kéness Borbála leányát Csik-Szent-Imrén.

Kinevezés. Krasa László, a csikszeredai kir. törvényesék tolmácsnosa képzett szorgalmas telekönnyvezetőjét, annak saját szakmájában már több könyve forog közzé, az igazságügyminiszter a fizeték fizetési osztályból a kilencoldk fizetés osztály harmadik fokozatába nevezte ki.

Szabó István, a debreceni gazdasági tanintézet tisztviselője a földművelésügyi miniszter a csikszeredai földműves iskolához helyezte át.

TANÍTÓ VÁLASZTÁS. A Csiszér Pető igazgató tanító nyugdíjazásával megüresedett szépivó községi iskolai tanítói állásra az emult héten volt a választás s ez alkalommal Gábor Gyula szebeni tanító választott meg.

IZRAELITA NÖGVELET. A csikszeredai izraelita nőgyelet mely Wender Dávidné urnő előkléte alatt alakult meg alapszabályait a helygyminiszter jóváhagyta s a szabályszerű záradékkal ellátva, a jöklékony célú egyesületnek áldásos működése megkezdésében mi sem áll utjában.

HÁZASSÁG. Ince Dénes csikszeredai tanító e hó 9-én tartotta esküvőjét Csikszentmiklóson Lázár Ferenc községi bíró leányával, Annuskával.

Halálozások. Sulyos veszteség érte városunk egyik derék polgárát, Hollig G. Jánost a Csikszeredai főrdő tulajdonosát. Neje a született Zekely Katalin e hó 11-én hirtelen elhunyt. Temetése óriási részvét mellett folyt le 13-án délután, amikor a kosszorukkal borított koporsót a résztvevő község nagytömege kísérte ki az örök nyugalóhelyre. Meghalt leányát nyújtottak az elhunytak kis gyermekei, akik arva mentek a koporsó után, amely szeretett édes anyjuk holtet-mát takarta akit nem fogtak látni többé soha. A család — a gyászestéről a következő gyászjelentés adta ki: Alórlottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a pótlhatatlan jó feleség, fáradhatatlan anya és engedelmös meny Helvig G. Jánosné szül. Zekely Katalin élete 31-ik, boldog házassága 20-ik évében rövid szenvedés után folyó hó 11-én, délután 6 $\frac{1}{2}$ óra kor elhunyt. A meghaldogult földi maradványai folyó hó 13-án, délután 3 órakor fogtak a helybéli köztemetőbe ágot, evang. hivatalás szerint örök nyugalomra helyezett. Drága mindenünk Isten veled! Nyugodj csodáson! Csikszereda, 1904. október 11-én. Lotfi, János, Póh, Vilmos, Ella, Nelli és Guzsi gyermekei. Helvig G. János, férje. Ösv. Helvig Katalin mint anyós.

Lincser Károly nagybirtos elhunyt e hó ötödikén Budapeston Nevo vármegyében általában ismert volt. A csikszereda s-pi szent györgyi vasutnak ugyanis fia Lincser Armin volt Braun Gyulával együtt a vállalkozói. Temetése a főváros előklői korszék részve mellett 7-én d. u. 3 óra kor folyt le.

TÜZ. Egy látszik némely ember különös kedvét találja abban, hogy másnak kárt okozzon s e mellett egész községek fennállását veszélyeztesse. A mult héten Nagy Imre szalmáját gyújtották meg Csikszentkirályon, e héten Duradics Ignác szalmájára vágyott ugyan lakni a foga. Ismeretlen teltes ugyanis a Csiklaplora község közelében levő kazalt felgyújtotta s jó szerencse, hogy nagyobb veszedelem nem kekedett belőle Csiklaplora.

Takarányszerezési források. Megszereztek a földművelésügyi miniszteriumban második számú kimutatás a takarányszerezési forrásokról. A nagyobb cégek a következők: Huszon Habenstein Bernát 30 waggon széna. Nagymagosa a Jóságfelgyőltőség 100 mm. tövekkel vegyes buzaszalma; Nagyarfallvi cukorgyár 20 waggon széna; Steierben Lichtenvaldon S. T. Schalknál 30 waggon széna; Weisz Ignácnál Óswicné (Galicia) 50 waggon széna; Felső-Ausztriában Attnongon Sonthag Ferencnél nagymennyiségű széna Eschenudorfban (Grác mellett) Schlee Martonnál 30 w. széna. Ugyanakkor Grächen Verbantner-aradalonban 30 w. édes és savanyu széna. A jelzett beszerezési források forrják közbli az árakat.

Az új anyakönyvi törvény végrehajtása. Az állami anyakönyvi törvény módosításáról szóló az évi XXXVI. t. c. szentesítettven, 1905. év január 1-én lép életbe. A végrehajtási utasítás most közzli a miniszteriumban. Az újvel egészen új anyakönyvi lapok

kat hoznak be. Többé nem jegyzőkönyv alakjában történnek a bejegyzések, hanem az egyházi anyakönyvek mintájára rovatos rovatos anyakönyvi lapok lesznek és ezen egyes rovatokba jegyzik be az adatokat. Ezzel az egész anyakönyvvezetés, mely ezután a kis- és nagyközségekben a községi és körjegyzők rendez hivatalos tömndő köző fog tartozni, teljesen egyszerűsítve lesz.

Előmunklati engedélyek. A kereskedelmiügyi miniszter gróf Toldalgy László koronai feldbirtosának a m. kir. államvasutak Budapest-prodeáli vonalának Ágostonfalva állomásától kiinduló Barót, Baróth, Biharcfalva, Kisbácon és Nagybácon községek érintésével a magyar kir. államvasutak Málnás-fürdő állomásáig, továbbá ezen vonalból Baroth községénel kiágazólag Olasztelek és Barócs községek érintésével Füle községig vezetőndő rendszeres nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra az előmunklati engedélyt egy évre megadta. Ha e vasut kiépült Csik egy lépéssel ismét közelebb kerül a világba.

A székely háziipar készítményekkel sok viszárdot követtek el az osztrák gyárosok az által, hogy a székelyföldi cigányok közül több-kefelőreket, k-ke Jakabffy Udvarhely-megye volt asz-pajzusok novvél hamított lehalzó igazvánnyal láttak el Bécsből. Ezek a cigányok székelyeknek öltözködvő szerjtes osztrák pertéklákat árulnak az országban szerzeszt, székely készítmény ezime alatt, megrovta ezáltal a jó minőségű székely készítmények hitelét. E viszárdot meggátíandó kéri a marosvásárhelyi székely igazkamará a kereskedelmi miniszert, hogy a székelyföldi háziipari készítményeknek valamely megállapítandó ellenőrzés mellett alkalmazandó bolyegjeggyel megvédészt rendelje el.

Székely-Udvarhely város tanácsa elhatározta, hogy egy nagyszabású lisztelő malommal kapcsolatosan villamos áramot fejlesztő telepet létesít, s a várost villamos világítással látja el. A budapesti Ganz és társai címet cég már a tervet és költsévetést is elkészítette, melynek felülvizsgálására a polgármester előkléte alatt egy bizottságot küldtek ki.

Földműves iskola Csikszeredában. A csikszeredai m. kir. földműves-iskola igazgatóságá 15 állami ösztöndíjas helyre, melyek folyó év november hó 1-én töltötek be, pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulóknak saját kis gazdaságuk okszort kezelésére képesek, vagy nagyobb birtokban a munkák felgyőltésére, vezetőkre, mint béragszádlak, saunkezetésére alkalmazhatók legyenek. 1. A befogadott tanuló a teljes ingyenes oktatáson kívül díjlanul nyernek: élelmezést, lakást butorról és ágyruhával, fűtést, világitást mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan., kert- és gazdasági eszközöket. 2. Csak oly, a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétettek fel, akik a 17 évet betöltötek és mozei munkák végzésére ép, erős, egészségesen toslaktnak bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. Akik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek. Esztog

MINDENMŰ

VASESZTERGÁLYOZÁST.

GŐZGÉPEK LOKOMOBILOK, CSÉPLŐKÉSZLETEK, IPARI, GAZDASÁGI, REMINGTON IRÓ, MÁSOLÓ VARRÓGÉPEK, KERÉKPÁROK, KÖZLŐMŰVEK, KUTSZIVATYUK, VIZVEZETÉK, VIZI ES GŐZMÁLMOK BERENDEZÉSÉT ÉS JAVÍTÁSÁT JUTÁNYOSAN ÁRANTÁNK KÉSZÍTI

KÖVÉR

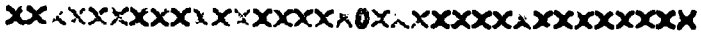
GYÖRGY,

GÉP-BUTOR ÉS ÉPÜLET MŰLAKATOS CSIKSZEREDAN (FŐTÉR)

BRAZAY-féle sósorszesz

A Brazay féle sósorszesz a fejőrt és a haját megfeszíti a gomb-estűkötő s ezzel elcsúsztatja a hajhálósra és a kopaszodásra vezető korpásodásnak.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdít jótállás mellett köszvény, reuma, anthona (nehéz lélegzés), állmatlanság, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migrén, tehetetlenség influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, ki 88503. sz. készítmésem által legfeljebb 44. nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. A bol már semmi sem használt, ott kérem az én készítmémet megkísérteni; megvagyok győződve a készítmésem biztos hatásátáról.

A nagy készítmék ára 6 korona. idült betegnekél alkalmazandó.

A kis készítmék ára 4 korona, könnyebb betegségeknekél alkalmazandó. A központi elárusítóhely székelyudvarhelyen vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

SCHAEFFER D. SÁNDOR, BUDAPEST. VIII., Bezerédi-u. 3/a. sz.

Juliadók tűzifa

a csikszentkirályi gőztűrésznél szekerenként 1 koronáért kapható. Ugyanott a gazdasághoz szükséges bármilyen deszka jutányosan beszerezhető. Friedländer Lajos.

Mindenki teljesen ingyen kap egy

művészies kivitelű 50 centiméter széles, 60 centiméter magas

ÉLETNAGYSÁGU FÉNYKÉPET

a ki nálam 20 koronara akár részletekben is vásárol s e t az általam kiadott szelvényekkel igazolja (csupan rendkívüli izlésesen kiállított passportotul papirkeretert és postaköltség ide-szállításaért 3 korona fizetendő). Egyben b. tudomására kívánom hozni az igen t. vevő közönségnek, hogy üzletembe megérkeztek a

ŐSZI ÉS TÉLI

idény ajándékai és e hatlan kedvezmény mellett is mind ebből, ugy most is a legolcsóbban szerezhetők be. Magamat nagy érdemű közönség becses pánzulatába ajánlván, vagyok keszes olgallattal

Székelyhidy Sándor,

női- és férfidivat-üzlete Csikszeredaban. Üzletem Hutter-szállodával szembe. Elvem: Kevés haszon, nagy forgalom.

Köbögés és harut ellen nincs jobb a RETHY-féle

peleteft-cukorkakái!

Vásárlásnál asonban vigyázzunk és határozottan RETHY-féle kérvünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-féle fogadjunk el!

